

למען ירושלים כאן בונה בית החולים שערי צדק חדר מיון

שהגיע למחנה מירדן. התוצאה: הגשרים הן פתוחים על הירדן ונסגרו. רק מי שהיה מצויד בתעודה, המוכיחה כי קיבל חיסון אנטי-חולירע, יכול היה להיכנס לארץ. ואז, שלוש שעות לאחר ששרי-הבריאות ויקטור שטייטב הכריז, במסיבת-עיתונאים ביום השישי בבוקר, כי "אנו ערים ל" סכנות, אך אין מקום לבהלה או לדאגה. מדובר במקרה בודד" שלוש שעות לאחר הכרזה זו, הגיע יצחק מורחני לשערי צדק.

התפתחות

דרמטית

ריתת זו התפתחות דרמטית. המקרה הראשון בענתה, נחשב לסביר ביותר: מחנה הפליטים הינו איזור בעל רמת-חברואה לא גבוהה במיוחד. אולם יצחק מורחני הוא תושב בעלת רמת-חברואה מורדנית, האופיינית לרוב איזורי ה" מגורים בירשאל. הדבר נתן מקום לדאגה. מומחי משרד-הבריאות פתחו בחקירה נרחבת. מורחני, משפחתו והממונים עליו ב" מדור הטלפונים נחקרו בקפדנות על כל צעד ושעל שלו החל מראשית השבוע.

החקירה העלתה כי החולה היסטורי לא שהה בשבוע שערב בשטחים המותוקים. הוא עבר רק בירושלים עצמה. עד שנשלח ביום הרביעי לאילת לצרכי עבודתו. כל המקומות בהם שהה מורחני באילת נבדקו בקפדנות — בינתיים, ללא כל תוצאות חיר בית. מנהל יחידת הבריאות באילת, ד"ר ראובן מוריס, הכריז כי לדעתו נדבק ה" חולה בירושלים, לא באילת: "אני משוכנע בכך", אמר. "הדבר ברור מעל לכל ספק". פחות ברורה התשובה לשאלה: מאין בכל זאת בא הנגיף? ביום הראשון ב"

לם המודרני מקורה של הצרה בהודו. היא פשתה שם, בראשית המאה ה-19, בדרך היבשה, לפרס ולרוסיה, ובדרך הים לסיני, המזרח הקרוב ואירופה.

היא הגיעה למוסקבה ב-1830, משם ל-גרמניה, ודרך הים הצפוני לאנגליה. מאירוי-פה היא פשטה ליבשת אמריקה הצפונית, הגיעה לקנדה ב-1832, והודימה דרך שיקאגו לעמק המיסיסיפי. ב-1836 כבר פשטה ה"

ויקטוריה, שהכיר לראשונה בחשיבותם של המים כמעבירי המגיפה. היה זה בעת מגי" פות החולירע שהיכו בלונדון ב-1849, 1851 ו-1854.

בלונדון פעלו אז כמה חברות מסחריות, שכל אחת שלטה בכמה בארות וסיפקה מי" שתייה לאיזורים אחרים בעיר. סנו הבחינ כי התפשטות המגיפה שונה ברבעים שונים של העיר. ב-1854 הצליח סנו לקבוע מסי"

אולם אם השלבים הראשון והשני נמשכו יותר משעות ספורות, גרמה ההתקפה נזק לבליות. השתן אינו שב להיות מופרש, גופך מורעל — ותוך ארבעה עד חמישה ימים אתה מת.

הנגיף נתגלה במידבר סיני

כ אשר נודע לראשונה על התפר" צות מגיפת החולירע, לפני כשבועיים, באיזורים הדרומיים של ברית-המועצות — לא הופתעו מומחים ברחבי העולם. מבחי" נתם, היה זה המשך להתפרצות המחלה ש" החלה באיים האינדונזיים עוד ב-1935. ה" פרצות עולמית זו היא השביעית במספר, לאחר שהראשונה החלה בהודו, ב-1817.

הנגיף המשתולל כרגע ברחבי אסיה, והצ" על גבולות ישראל, נקרא אל-טור. שמו ז" ניתן לו בגלל תחנת ההסגר באיטור, עיירת הדייגים במידבר סיני, לחוף מפרץ סואץ. בתחנה זו שהו כל עולי הרגל שחזרו מ" מכה. היה זה שם כאשר הנגיף זוהה ל" ראשונה, ב-1906, ומכאן שמו.

מבין נגיפי החולירע השונים, אל-טור הוא הנפוץ ביותר. הוא עמיד יותר בפני התקי" פות אנטיביוטיות, גורם לדלקות חמורות ביותר, ומאריך ימים יותר מאשר אחיו. מאז 1935 הוא אחראי למותם של מיליונים ב" רחבי העולם.

הוא בודד לראשונה ב-1883. היה זה רוברט קוך, החוקר הגרמני שזיהה לראש" נה את חידק השחפת, שהצליח גם לבודד ראשון את אל-טור.

בארות מורעלות

ב שנים האחרונות הביאה ההכרה ב" עובדה, כי מקור הרעה במחלה הינו באובדן הנוזלים לגוף — לצורת הטיפול הפשוטה יחסית הנהוגה כיום: הורקה ל" ורידים של מים מכילי מלחי ביקרבונט ו" פוטאסיום. בחוספת אנטיביוטיקה — טטרא" ציקליל לרוב — גרם טיפול זה להורדת התמותה מהמחלה לפחות מאחוז אחד. אל-טור, כנגיפי החולירע האחרים, מתר" בה מטרות מבחילה. תוך שעות ספורות הופך נגיף בודד במעיך למיליארדים. ב" איזורים לא מפותחים נוצר מגע בין צואתם של אנשים חולים לבין מקורות מים או מזון — והמגיפה מתחילה להתפשט. היה זה גיהון סנו, רופאה שפאה לה המלכה

את שמו בסיני

לאחרונה במצרים, ב-1947. בישראל לא הופיעה מעולם — עד השבוע האחרון.

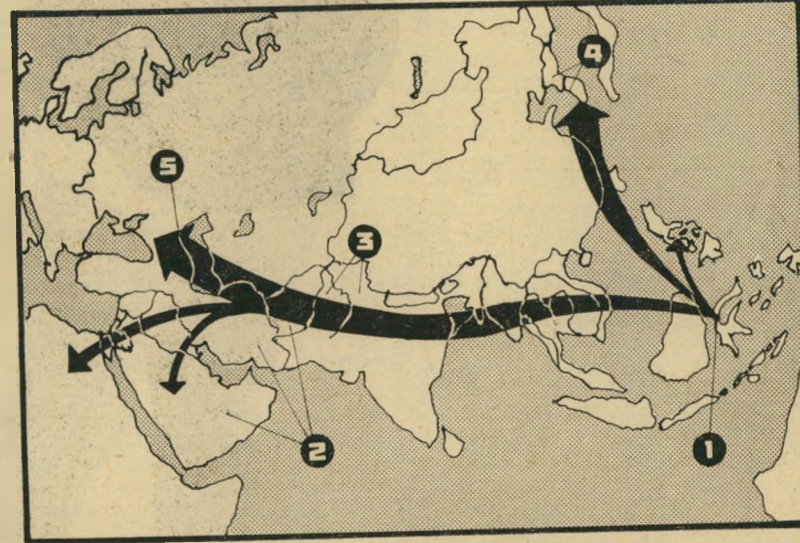
כיצד הגיעה המגיפה לרוסיה?

ר גג הנוכחי של החולירע, שמקורו באינדונזיה ב-1935, פרץ אל מחוץ ל" גבולות אינדונזיה רק ב-1961. בחמש ה" שנים הבאות הוא שטף את דרום-מזרח אסיה, וקוריאה. ב-1964 וב-1965 סירבה ברית-המועצות, בגלל המחלה, לייבא מישלוחי פריהדר ופריסים אחרים מאירן. בעיקבות כך, חדלו אירן ו" עירק לדוח על החולירע, מזכירות לכל ה" יותר, התפשטות של "שילשולים קייציים". התוצאה: ב-1965 הגיע אל-טור לחופי ה" דרומיים של הים הכספי. הרוסים אמנם לא הודיעו על כך רשמית, אולם מומחים אמריקאיים סוברים שהמגיפה הייתה, או ר" בשנה שלאחריה, ברפובליקות האזוריות האזניות והטורקמנית של ברית-המועצות, פשטה הל" אה לים השחור ולאגן החלגה. כשפרצה ה" מגיפה עכשווית, לא ניסו הפעם ה" רוסים להסתירה.

חומה בפני הנגיף

ע זכרה אחת, עליה מסכימים כל ה" מומחים, פה אחד: איזורים בעלי רמת-חברואה גבוהה — מחוסנים כמעט בצורה מושלמת מפני המגיפה. איזורים כאירופה המערבית, ארצות-הברית וישראל — נחש" בים כבטוחים.

התושבים בארצות אלו אינם שותים מים מבארות או מנהרות, אלא מתחנות-שאיבה מבוקרות, שבהן ניתן להגביר את כמות הכלור עד למידה המשמידה את אל-טור. נוהגי ההיגיינה האישית המורששים באוכלו" סיה — רחיצת ידיים לפני האוכל, שטיפת פירות וירקות, הימנעות מאכילת מאכלים שמקורם מפוקפק — יוצרים ביטחון מסכנות. דוגמה מצויינת לאי התפשטותה של ה" מחלה לתוך איזורים בעלי רמת-חברואה גבוהה ניתן היה לראות במלחמת הבלקנים ב-1913. הצבא הבלגרי מסביב לעיר ה" בירה סופיה, היה נגוע כולו בחולירע — והעיר עצמה הייתה נקייה מהמחלה. הסי" בה: הצבא ניוון ממי-בארות, חי בשדה ב" תנאי היגיינה ירודים. העיר עצמה הנתה מ" אספקת-מים טובה וממערכת-ביוב משוכללת.

מסעות נגיף החולירע מפה זו מסמנת את התפשטות נגיף החולירע מסוג אל-טור במשך 35 השנים האחרונות. נופץ לעבר העולם הרחב בשנת 1961. ב-1964 פגעה מגיפת החולירע באיראן, אפגניסטאן ועיראק, התפשטה לעבר ערב הסעודית, סוריה ומצרים (מספר 2). ב-1964 התפשטה המגי" פה גם בהודו ובפאקיסטאן (מספר 3). באוגוסט 1970 התגלו הסימנים הראשונים של נגיף אל-טור בצפון ובדרום קוריאה (מספר 4) ובחלקה הדרומי של ברית-המועצות (מספר 5).

מחלה בכל רחבי ארצות-הברית, חוסלה שם רק לאחר שנתיים.

למזרח התיכון ולאירופה היא הגיעה, ל" רוב, עליידי העולים לרגל למכה, שהעבי" רוח למצרים, לארצות צפון אפריקה, ול" דרום אירופה.

יחד עם זאת, נשארתי הודו מולדת ה" מחלה הקלאסית. מדי שנו פורצת שם ה" מגיפה מחדש, הורגת כרבע מיליון איש כל פעם. באיזורנו הקרוב הופיעה המחלה

מסעות נגיף החולירע

קנה סופית. הוא גילה כי כל מיקרי ה" מגיפה, באותה שנה, אירעו ברובם שקיבל מים ממשאבה מסויימת. מיקרה חולירע בודד שנתגלה ברובע אחר — רק הוכיח את צידקת מסקנתו: היתה זו אשה שגדלה ברובע הנגוע — ואהבה את המים שם. כל יום היו מביאים לה הבית מים מרובע ילדותה.

למרות שכבר תוקדדו, במאה החמישית לפני הספירה, תיארו בפרטות מגיפה שפרצה באתונה שהייתה כנראה חולירע, הרי שבעו"